

MR. HEMMO HYLECO NAUTA, 1920-1998

DOOR MR. G.CHR. KOK

Op 26 mei 1998 begaf zich een grote schare van Rotterdammers naar Gorssel om de laatste eer te bewijzen aan de op 19 mei tevoren in Eefde - zijn laatste woonplaats - overleden Hemmo Nauta. Tijdens de dankdienst in de protestantse kerk spraken de oudste zoon Gerhard Nauta, ds. J.W. Coenraad, een oude jeugdvriend, en mr. R. Pfeiffer, kantoorgenoot en opvolger van Hemmo in diverse besturen. Zij wisten - ieder uit eigen ondervinding - verschillende facetten van het rijk geschakeerde leven op te roepen van een man, die als jurist maar vooral ook als bestuurder en commissaris veel voor Rotterdam gedaan heeft.

Hemmo Hyleco Nauta werd op 19 januari 1920 te Rotterdam geboren als oudste zoon van mr. Gerhard Nauta (1884-1967) en Anna Joanna van der Hoeven (1892-1983). Zijn vader was Groninger en noemde zijn zoon naar zijn eigen vader, de medicus dr. Hemmo Hyleco Nauta (1853-1925); deze laatste was weer vernoemd naar diens grootvader, de Groningse advocaat mr. Hemmo Hyleco Nauta (1795-1829). Vader Gerhard had na zijn studie in Groningen in 1908 een betrekking gevonden op het destijds bekende Rotterdamse advocatenkantoor Fruin en Knottenbelt, welke functie hij van 1913 tot 1917 combineerde met een professoraat aan de toen net opgerichte Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam. In 1928 volgde hij de kort tevoren plotseling overleden notaris mr. H.M.A. Schadee op en ging hij over naar het in die tijd eveneens bekende kantoor van Schadee en Lambert, dat net zijn tweehonderdjarig bestaan als notaris-, advocaten- en dispacheurskantoor had gevierd. Moeder Van der Hoeven was geboren in Rotterdam en behoorde tot een familie, waarvan representanten tal van functies in het Rotterdamse maatschappelijke en culturele leven hebben vervuld (haar vader dr. J. Van der Hoeven jr. en grootvader dr. J. Van der Hoeven sr. waren chirurg in de beginperiode van het Sophia Kinderziekenhuis).

Na Hemmo zouden nog drie andere kinderen in het gezin Nauta volgen. Hemmo groeide op in het ouderlijk huis aan de Prinses Julianalaan nr. 56 in Kralingen, dat hij later van zijn

ouders zou overnemen. In 1937 deed hij eindexamen aan het Erasmiaans Gymnasium en begon daarna de rechtenstudie in Leiden. Als oudste zoon leek hij immers aangewezen om te zijner tijd zijn vader als notaris en advocaat op te volgen. De studententijd werd onderbroken door de mobilisatie in 1939, het uitbreken van de oorlog in 1940 en de sluiting van de Leidse Universiteit in 1941. Gelukkig was Hemmo zo ver met zijn studie gevorderd dat hij op 11 november 1941, net voor de definitieve sluiting van de universiteit, zijn studie kon afronden en de meestertitel verkreeg.

Op 13 januari 1943 werd Hemmo beëdigd als advocaat te Rotterdam en op 1 januari 1943 begon hij als zodanig op het kantoor van zijn vader. Het waren voornamelijk handelszaken die hij deed, maar door de oorlog was het handelsleven in Rotterdam beperkt, zodat hij tijd had om zich voor te bereiden op het notariële staatsexamen dat hij in 1945 zou afleggen. 1943 was ook om andere redenen nog een bijzonder jaar: op 12 mei trouwde hij met jkvr. Marie Louise Frederique van Benthem van den Bergh, evenals Hemmo geboren in Rotterdam. Uit hun huwelijk werden vijf kinderen geboren en een lang en gelukkig huwelijk zou hun ten deel vallen. Voorlopig kon daar echter geen sprake van zijn, want de oorlog met zijn bombardementen op Rotterdam, zijn razzia's voor tewerkstelling in Duitsland en de hongervinter brachten veel onzekerheid.

Na de oorlog werd Hemmo opgenomen in de maatschap, waarvan toen naast zijn vader deel uitmaakten mr. G.H. Lambert (1888-1973) en mr. A. Schadee (1903-1954). Hieraan zou kort daarna nog worden toegevoegd de helaas te jong overleden mr. Hans Lambert (1921-1971). Het kantoor was gevestigd aan de Wijnhaven nr. 11 naast het Witte Huis in een van de in de meidagen van 1940 gespaard gebleven koopmanshuizen, die met trappen en gangen als een soort doolhof met elkaar verbonden waren. Achterin op de eerste verdieping was de 'tram', een binnenruimte met gele houten banken waar tweemaal daags een groot aantal kapiteins zat te wachten om een scheepsverklaring af te leggen over schades of bijzondere voorvallen tijdens hun laatste reis. Hemmo had jarenlang een moderne, wat rommelige kamer aan de voorkant, waarvan de ramen altijd openstonden. Andere kamers in het kantoor waren meer in oude stijl ingericht. De praktijk veerde op na de oorlog: eerst dienden zich veel rechtsherstelzaken aan om het onrecht van de oorlog weer goed te maken (Nauta sr. was lid van de Raad voor het Rechtsherstel en alle akten

30. Mr. H.H. Nauta. Foto Maarten Brinkgreve.

om de door de Nederlandse regering en de door Duitse bezetters in de oorlog gevorderde schepen weer op naam van de oude eigenaren te krijgen, werden bij hem op kantoor gepasseerd). Daarnaast volgden herstel en uitbreiding van de haven en nieuwe activiteiten in het kader van de Marshallhulp. Het laatste en de vestiging van diverse Amerikaanse bedrijven in het Rijnmondgebied brachten Amerika over de horizon. Hemmo bouwde een uitgebreide internationale praktijk op en reisde geregeld naar de Verenigde Staten en Curaçao. Het laatste hield weer verband met de in die jaren toch steeds gevoelde dreiging van een nieuwe wereldoorlog, waartegen de internationale concerns zich trachtten te beveiligen door zetelverplaatsing in geval van oorlog naar de Nederlandse Antillen voor te bereiden, ook een terrein waarop Hemmo specialist was.

De contacten met het bedrijfsleven leidden soms ook tot een verzoek om een commissariaat te vervullen. Zo was Hemmo van 1969 tot 1987 president-commissaris van Robeco (de tijd van de internationalisering en de uitbouw van het Rotterdams beleggingsfonds naar één van de grootste beleggingsfondsen ter wereld), president van de AMFAS-groep, van het Algemeen Administratie en Trustkantoor en van de Bloemers Nassau Groep, president gecommiteerde van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen, commissaris van Elsevier, Van Sillevoldt N.V., Borsumij Wehry, Pierson, de Nederlandse Dagblad Unie, Enraf Nonius en diverse kleinere vennootschappen.

Naast deze commissariaten vervulde Hemmo ook diverse bestuursfuncties: tal van jaren was hij lid van de Kamer van Toezicht op de notarissen in Rotterdam, voorzitter van het Groene Kruis Rotterdam, secretaris van het Sophia Kinderziekenhuis (waar zijn grootvader en overgrootvader Van der Hoeven baanbrekend werk gedaan hadden), secretaris van de Rotterdamse Diergaarde, vice-voorzitter van het Nationale Park De Hoge Veluwe, voorzitter van de Erasmusstichting, bestuurslid van de Daniël den Hoedkliniek, penningmeester van het Provinciaal Rheumacentrum Zuidholland, bestuurslid van het Rotterdamsch Montessorilyceum, voorzitter van de Stichting Kleinood en bestuurslid van de Stichting Neyenburgh, welk lijstje ongetwijfeld nog verder aangevuld kan worden. Hemmo heeft zijn leven lang zich ingezet voor Rotterdam en zijn bewoners en hij droeg dat ook over op zijn medewerkers. Zijn eerste stelregel voor hen na kennismaking was dat wanneer je in Rotterdam je boterham wilde

verdienen, je er ook moest wonen; zijn tweede dat wanneer je gevraagd werd om iets voor Rotterdam te doen in een bestuursfunctie je die taak ook onmiddellijk op je behoorde te nemen.

In 1955 kwam de benoeming van Hemmo tot notaris af en vanaf die tijd verplaatste zijn aandacht zich van de advocatuur naar het notariaat, hoewel hij tot het eind toe ook als advocaat ingeschreven en werkzaam is gebleven. Speciaal het vennootschapsrecht had zijn belangstelling. Vele jaren was hij voorzitter van de gemengde commissie vennootschapsrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten en van de Koninklijke Notariële Broederschap. Op kantoor werd hij door het overlijden van mr. A. Schadee en het terugtreden van zijn vader en van Lambert sr. de nestor van de maatschap. Met de dagelijkse gang van zaken bemoeide hij zich niet, dat liet hij aan anderen over, doch op strategische momenten ontvouwde hij in woord en geschrift - soms gedurfde - toekomstplannen voor de maatschap, en hij wist deze ook te realiseren. In 1968 - het eerste jaar van de fusies in de Rotterdamse advocatenwereld - kwam een fusie tot stand met het kantoor van Blussé van Oud-Alblas. In 1971 volgde de verhuizing van de gefuseerde kantoren van Wijnhaven en Westplein naar het moderne kantoorgebouw van het Bouwcentrum aan het Weena. In dezelfde tijd kwam er een informele alliantie tot stand van enkele grote Europese advocatenkantoren in het kader van de 'Information Club', waarbij Hemmo de drijvende kracht was. In 1980 volgde een interlokale fusie met het kantoor van Worst en Van Haersolte in Amsterdam en in 1990 de fusie met Dutilh, Van der Hoeven en Slager. Aldus ontstond het kantoor Nauta Dutilh, met weliswaar de grootste vestiging in Rotterdam, doch diverse andere vestigingen in binnen- en buitenland, waarvan niet ten onrechte de naam Nauta als eerste vermeld wordt. In 1975 werd Hemmo onderscheiden met het officierschap in de orde van Oranje-Nassau, in 1988 met het ridderschap in de orde van de Nederlandse Leeuw en in 1989 met het commandeurschap in de Luxemburgse Orde van de Eikenkroon.

Langzaamaan brak ook de tijd van afbouwen aan. Begin 1983 trad hij af als notaris om plaats te maken voor één van zijn jongere kantoorgenoten. Tot eind 1990 bleef hij echter deel uitmaken van de maatschap en zette hij zijn adviespraktijk voort. Inmiddels waren hij en Marie-Louise verhuisd naar 'Het Barge' in Eefde, het buitenhuis waar ook zijn ouders na afbouw van hun werkzaam leven in Rotterdam met zoveel plezier gewoond hadden. Hij had

ook daar, meer nog dan in Rotterdam, gelegenheid zijn oude liefde voor het kweken van orchideeën uit te leven. Een kleine attaque maakte zijn actieradius de laatste jaren wat kleiner, doch hij bleef oude vrienden uit het Rotterdamse graag ontmoeten.

Terugkijkend op een lang en arbeidzaam leven als van Hemmo vraagt men zich onwillekeurig af hoe hij zo'n centrale rol in de juridische wereld en het Rotterdamse leven heeft kunnen spelen. Hij was een knap jurist en een voortreffelijk vakman. Belangrijker echter nog was zijn vermogen om bij ingewikkelde fusieonderhandelingen en geschillen een ontspannen sfeer te scheppen en partijen tot overeenstemming en samenwerking te brengen. Daarnaast bezat hij ook het vermogen om jongere medewerkers te leren en te inspireren, zoals schrijver dezes. In zijn vele functies waren het vooral deze eigenschappen, waar zijn directe omgeving baat bij heeft gehad. Velen zullen daarom Hemmo Nauta als een voorbeeld blijven zien en hem in dankbaarheid blijven gedenken!